

CONCEPȚIA LUI G. G. NEAMȚU DESPRE *PREDICATUL NOMINAL*

Predicatul este, deopotrivă, creierul și inima comunicării!

1. Considerații preliminare

1.1. Adulț și contestat, catalogat drept funcție sintactică unitară ori decompozabilă, *predicatul nominal* reprezintă o construcție complexă care a suscitât interesul a numeroși cercetători, fără a se ajunge la o convergență finală de opinii. În cea mai recentă gramatică academică a limbii române (GALR), *predicatul nominal* este tratat drept un *predicat complex*, în structura căruia intră un *operator copulativ* și un *suport semantic* (numele predicativ), operatorul impunând restricții vecinătăților de la stânga și de la dreapta. Or, în esență, sintactic, *predicatul nominal* ori *complex* reprezintă construcții complexe, decompozabile în orice context, cele două componente având valori semantico-sintactice proprii.

1.2. Divergența de opinii pornește de la însăși problema definirii și a clasificării conceptelor gramaticale de *predicat* și *predicație*. În raport cu tradiția gramaticală, care recunoștea o singură funcție numită *predicat*, noua perspectivă promovată în GALR și GBLR operează cu distincția dintre un *predicat semantico-sintactic* și un *predicat al enunțării*, numai acesta din urmă corespunzând noțiunii tradiționale de *predicat*. În ceea ce privește *predicatul nominal*, acesta reprezintă un *predicat complex*, format dintr-un suport semantic (numele predicativ) care atribuie roluri semantice și un operator verbal de predicativitate (verbul copulativ), care ancorează spațio-temporal GV, prin prezența informațiilor deictice (de mod, timp, persoană și număr), mai exact MP (auxiliare și sufixe gramaticale ale verbului, desinențe). Urmând taxonomiile preconizate în alte tratate premergătoare (vezi Dimitriu 1999/2002, p. 2), GALR lărgiște sfera tipurilor de *predicat*, recunoscând, ca sub-specii aparte, *predicatul adverbial* și *predicatul interjecțional*.

1.3. *Predicatul*, fie el verbal, nominal, adverbial sau interjecțional, are ca primă trăsătură definitorie faptul de a se sustrage multiplicității, chiar și în condițiile coordonării între diverse forme/timpuri gramaticale ale unuia și aceluiași verb sau între verbe diferite, spre deosebire de toate celelalte funcții sintactice. Or, cum prezentul studiu are ca obiectiv principal descrierea modului în care G. G. Neamțu reevaluează statutul *predicativului nominal* în gramatica limbii române, pornim de la problema inventarului de verbe copulative/operatori copulativi din lucrările de specialitate. Inventarul de verbe copulative este unul extrem de eterogen de la un autor la altul, numărul acestora variind de la 1 până la 45 (Grădinaru 1974, *apud* Neamțu 1986, p. 54, nota 4; p. 95, nota 227). Petru Zugun (1983, p. 78, nota 92) se alătură lingviștilor care argumentează inutilitatea operării cu noțiunea de *verbe copulative*:

„Includerea verbului în noțiunea de *copulă* [subl. n.] constituie, deci, una din erorile lingvisticii”,

„Nu există, deci, nici *predicatul nominal* [subl. a.], nici *predicatul verbal copulativ*, [subl. a.], ci numai *predicatul* [subl. a.]; nu există nici categoria de *verb copulativ* [subl. a.]” (Zugun 1983, p. 79).

Problema predicatului nominal este extrem de complexă gramatical, comparabilă cu problema ortografiei cu „ă” și „sunt”, de altfel combătută, la rândul-i, de către aproape toți lingviștii clujeni.

Caracterul complex și eterogen al predicatului nominal a fost remarcat și relevat de numeroși lingviști. De pildă, I. Iordan și V. Robu (1978, p. 594) și Paula Diaconescu (1957, p. 105–120), descriind această funcție, aserțiază că, în afară de *a fi*, toate celelalte verbe care pot constitui elementul verbal al predicatului nominal includ în formarea predicatului și sensul lor lexical, deci un conținut semantic. Chiar mai mult, aceștia introduc și termenul de *copule lexico-gramaticale*, respectiv subcategorizarea predicatelor nominale în *predicatul nominal propriu-zis*, exprimat prin nume predicativ și copula *a fi*, pe de o parte, și *predicatul nominal-verbal* sau *mixt*, exprimat printr-un nume predicativ și o copulă lexico-gramaticală, pe de altă parte (Diaconescu 1957, p. 112–113; Iordan–Robu 1978, p. 452)¹.

1.4. Perspectiva promovată în GLR:

„Verbul copulativ cel mai abstract și, de aceea, cel mai gramaticalizat este *a fi* [...]. Datorită trăsăturilor aici menționate și largii lui întrebuințări, verbul *a fi* este considerat *copulativ prin excelență* [...] [subl. n.]” (GLR 1963/1966, vol. II, p. 99).

„Verbul *a fi* cu funcție copulativă nu are decât rolul de a marca persoana, numărul, timpul și modul predicatului nominal”; „nu este deci, în acest caz, decât un simplu instrument gramatical care nu participă cu conținutul lui noțional la formarea predicatului [...]. „Celelalte verbe cu funcțiune copulativă își păstrează cel puțin în parte și sensul lor lexical (GLR 1963/1966, vol. I, p. 206)

nu poate fi probată din punct de vedere semantic-sintactic, întrucât toate verbele, inclusiv *a fi*, atribuie roluri semantice vecinătăților sale, iar, odată cu atașarea morfemelor predicativității, ancorează GV în plan enunțiativ.

2. Avantajul neacceptării unei singure funcții îndeplinite de *verbul copulativ* și *numele predicativ* este acela de a anula contradicția că verbul copulativ este *nepredicativ*, idee care stă și la baza concepției lui G. G. Neamțu. Teoria se confirmă și silogistic, pornind de la premisa logică: „A și B sunt incompatibili dacă și numai dacă ei nu pot constitui o sintagmă”, premisă care vine în sprijinul tezei descrise în prezentul articol (Drașoveanu 1997, p. 142–156; Neamțu 1972, 1986), silogism potrivit căruia structura *verb* (T₁) + *adjectiv/nominal/mod verbal nepersonal/adverb/*

¹ În același sens, Vasile Șerban (1970, p. 99 și urm.) susține că funcția predicatului nominal este de a caracteriza subiectul, caracterizare realizată prin numele predicativ, sub aspect de calificare sau de identificare, iar în inventarul de verbe copulative, preluat din GLR 1963/1966 le plasează pe **a fi** și **a deveni** drept *copulative totale*, în timp ce restul au statut de verbe *semicopulative*, „deoarece își păstrează parte din înțelesul lexical”.

interjecție (T_2) nu constituie o sintagmă, deoarece ambii termeni, atât T_1 , cât și T_2 , sunt subordonați substantivalului-subiect, fiecare separat, fie prin acord, fie prin aderență, ceea ce conduce spre concluzia că niciun verb, predicativ sau copulativ, nu reprezintă un fapt de limbă relațional, ambii termeni actualizând valențe/funcții diferite ale nominalului-regent.

Nominal_{N1} + Nominal_{N2}/Adj_N

2.1. În timp ce G. G. Neamțu argumentează nonexistența clasei verbelor copulative, GALR 2008 (vol. II, p. 284 și urm.) și GBLR (p. 278) perpetuează taxonomiile gramaticii tradiționale, prin menținerea acestei clase de verbe, respectiv prin subclasificarea lor după criterii semantice în 9 subtipuri (vezi Anexa). Or, între verbele *copulative* (vide ori *semivide* semantic) și verbele predicative nu există diferențe tranșante, în ciuda opiniilor eterogene de la un autor la altul. Potrivit lucrărilor GALR (2005/2008) și GBLR, predicatul nominal este tratat ca funcție sintactică distinctă, și anume ca *predicat complex*, în a cărei structură intră un operator copulativ și un nume predicativ. De altfel, inventarul amintit include un număr mare de verbe susceptibile a fi interpretate mai degrabă ca regenți ai unui *Cprep* (*a face pe, a se erija în, a trece drept* etc.).

3. G. G. Neamțu (2007, p. 223–224) degajează, pe baza criteriului semantic, numeroasele contexte în care verbul *a fi* funcționează ca orice alt verb predicativ, deci plin semantic (când arată *existența, o acțiune propriu-zisă, continuitatea, mișcarea, originea/proveniența, prețul/valoarea/cantitatea* ori sensul de *a pleca, a sosi, a trebui, a fi dat*). Privind semantismul și caracterul predicativ al verbului *a fi*, în orice context, lingvistul clujean pornește de la teza existenței unui singur tip de predicat, și anume predicatul verbal, fără a contesta însă existența predicatului adverbial și a celui interjecțional, predicatul fiind întotdeauna monolexematic, dar apt, în anumite condiții și cu anumite limite, de a media apariția în imediata sa vecinătate a unei a doua funcții sintactice distincte (o funcție primară ori rezultat al unei reorganizări sintactice).

4. Adjunctul verbal derivat, tradiționalul element predicativ suplimentar, disociat, potrivit interpretărilor din actualele tratate academice GALR și GBLR, în două funcții sintactice distincte (*predicativul suplimentar*, pe de o parte, respectiv *complementul predicativ al obiectului*, pe de altă parte), constituie un alt component sintactic esențial în opera lui G. G. Neamțu.

Tratarea predicatului nominal ca unitate sintactică întotdeauna bifuncțională (T_1 – verbul predicat + T_2 – adjunctul verbal primar (AVP) sau derivat (AVD)) aduce omogenitate atât în teoria, cât și în practica analizei gramaticale, iar cartarea diferențelor funcționale ale celor două tipuri de adjuncți se constituie ca argumente evidente, suficiente și imbatabile în identificarea corectă a funcțiilor sintactice pe care acestea le ocupă în enunț, verbul-predicat (T_1) fiind doar elementul semantico-gramatical care condiționează apariția lor și care asigură coerența internă a pozițiilor sintactice în discuție. Sintacticianul pornește de la contexte drașoveniene de tipul

fetița este voioasă/fetița devine voioasă/fetița ascultă voioasă, reiterând și aducând noi argumente în favoarea tezei lansate de către D. D. Drașoveanu (1997), potrivit căreia între verb și adjectiv nu se poate vorbi de niciun mijloc de exprimare a vreunui raport sintactic, verbul formând singur poziția de *predicat*, iar adjectivele fiind adjuncti *extrapredicativi* (primari sau derivați). În acest sens, G. G. Neamțu subliniază ideea că predicatul nominal este unitate evidentă doar în plan semantic, în timp ce, în plan gramatical, el reprezintă un grup de două funcții:

„[...] predicatul nominal nu constituie o singură funcție sintactică, fiind analizabil într-un *predicat insuficient* și un *nume predicativ* (eventual numit altfel)” (1972, p. 51–66).

Teoria profesorului G. G. Neamțu are ca avantaj, prim, ultim și suficient, abilitatea de a curma definitiv o controversă din gramatica limbii române, și anume aceea de a demonstra, cu argumente numeroase, inexistența clasei verbelor copulative, inclusiv a verbului A FI. De altfel, teza Domniei Sale nu este unică în lingvistică. Adina Dragomirescu (2010, p. 228) subliniază că, și în opinia altor lingviști (precum la E. Goblot sau Christian Touratier),

„[...] *a fi* are două valori complet diferite: *verb-substantiv* (raționament de tip existențial) și *copulă* (raționament de tip categorial). Deși din punct de vedere metafizic este o mare diferență între cele două tipuri de raționament, din punct de vedere logic (deci și lingvistic) *nu există nicio diferență între ele*, copula înglobând și ideea de existență”.

Conceptul sintactic de *adjunct*, pentru care optează G. G. Neamțu în stabilirea dihotomiei *adjunct verbal primar/adjunct verbal derivat*, apare, înainte, și la Petru Zugun (1983, p. 79–80), care operează cu dihotomia *adjuncti obligatorii/adjuncti facultativi*, respectiv cu trihotomia: *determinanți de gradul 1/determinanți de gradul al 2-lea/determinanți de gradul al 3-lea*.

Din respect pentru viziunea inovatoare, funcțională și rafinată a celor mai recente gramatici academice, perspectivă coroborată cu teoria lui G. G. Neamțu, suntem de părere că tradiționalul „nume predicativ”, realizat ca adjectiv, nominal ori altă clasă lexico-gramaticală, prin apartenența sa la clasa *compliniilor obligatorii*, poate fi denumit drept **complement al subiectului**, metatermen care relevă strânsa relație semantică și sintactică a acestei poziții cu subiectul (acordul, în cazul numelui predicativ exprimat prin adjectiv [*Vlad este trist*] ori aderența în cazul numelui predicativ exprimat prin nominal sau altă clasă lexico-gramaticală [*Vlad_i este inginer_i*], [*Hotărârea este de a porni peste o oră. E bine. E vai de el*]). O asemenea abordare terminologică a numelui predicativ prezintă avantajul teoretic al recunoașterii poziției numelui predicativ ca poziție sintactică distinctă, deci implicit și includerea sa într-un sistem coerent de tratare a grupului semantico-sintactic, întotdeauna un grup nominal (GN), căruia îi aparține în calitate de component matricial. Aceeași calitate de component matricial al poziției sintactice în discuție, cea de *complement special*, este probată de metatermenii *adjunct verbal primar*, *determinant de gradul 1* sau CPS mai sus menționați.

Așa-numitele „verbe copulative” din structura *predicativului nominal* nu se justifică din punct de vedere semantic și sintactic, rolul lor fiind doar acela de a intermedia un raport de calificare, de categorizare sau de identificare a subiectului prin numele predicativ. Aceeași situație o regăsim în cazul predicativului suplimentar (PS) și al complementului predicativ al obiectului (CPO), compliniri sintactico-semantică obligatorii apărute în urma unor reorganizări sintactice. De altfel, PS și CPO, poziții sintactice desprinse din clasa de substituție a tradiționalului element predicativ suplimentar (EPS), nu se subordonează verbului, ci ele reprezintă poziții sintactice care reclamă existența unui verb, copulativ ori cel mai adesea predicativ, ce condiționează apariția lor. Nu întâmplător, gramatica generativă optează, în cazul numelui predicativ, pentru denumirea de *complement predicativ al subiectului* (engl. *subjective predicative complement*) (vezi GR, p. 78), deci CPS.

După modelul limbii engleze, a fost preluată și dihotomia PS vs CPO (*subjective predicative complement vs objective predicative complement*) (*ibidem*, p. 70, 428). Dacă în cazul NP și al PS relația sintactică se instituie între aceste poziții și subiect, CPO reprezintă o poziție care antrenează, în vederea realizării sale, un complement direct, un complement indirect sau un complement prepozițional, punct de vedere implementat și în gramatica academică actuală.

Concluzia peremptorie care decurge nemijlocit din această afirmație este aceea că sintaxa limbii române exclude de la sine posibilitatea argumentării unei relații sintactice de dublă subordonare, fapt probat de către G. G. Neamțu nu doar în cunoscuta sa lucrare privind reconsiderarea predicativului nominal (1986), ci și în câteva dintre articolele sale premergătoare acestei monografii (1971, 1972). Realizând o argumentație inferențială și silogistică de excepție, unică din multe puncte de vedere în întreaga literatură de specialitate dedicată problemei predicativului nominal, G. G. Neamțu reușește să probeze caracterul bifuncțional al tradiționalului „predicat nominal”, cele două componente ale sintagmei în discuție constituind, *de jure* și *de facto*, două funcții sintactice autonome, mai exact un *predicat insuficient*, monolexemic, și un *adjunct verbal primar/derivat*.

Coroborând aceste informații cu terminologia lansată de către G. G. Neamțu, dar adaptând-o, în același timp, viziunii sintactice tradiționale, putem să identificăm câteva similitudini și, de ce nu, chiar să realizăm o concordanță sau o mediere între vechi și nou, între clasic și modern. Astfel, numele predicativ și PS reprezintă instanțieri ale CPS, pe de o parte, în timp ce realizările tradiționalului element predicativ suplimentar care antrenează un complement direct, indirect ori prepozițional intră în clasa de substituție a conceptului operațional CPO, pe de altă parte. Elementul comun, indispensabil celor două funcții sintactice, îl constituie verbul, un mediator sau „operator”, în terminologia promovată în GALR/GBLR, situat fie la un mod personal/finit, fie la un mod nepersonal/nonfinit. Catalizatorul de natură verbală este înzestrat cu două roluri diferite: la nivel intrapropozițional reprezintă orbita în prezența căreia gravitează componenții matriciali, iar, enunțiativ, este constituentul care permite ancorarea situațională a grupului verbal în context, prin proprietatea de a dispune de prezența, în structura sa, a morfemelor predicativității.

Inconvenientul major al gramaticii tradiționale, dar și actuale este inventarul extrem de larg al verbelor copulative (*operatori copulativi*), între care *a fi* rămâne cap de listă.

Problema repunerii în discuție a locului pe care îl ocupă *predicatul nominal* între celelalte funcții sintactice nu se oprește aici, întrucât lingvistul clujean, în studiile mai recente ale Domniei Sale, își extinde sfera de preocupări, în special odată cu readucerea în dezbatere a statutului morfosintactic al semiindependentelor AL și CEL².

Sistematizarea acestor diferențe specifice sunt însoțite de unele observații, observații necesare în înțelegerea mecanismelor semantice, gramaticale și enunțative pe baza cărora termenii își probează independența din punct de vedere funcțional.

Cele mai sus prezentate ar putea fi organizate astfel:

Nr.	T ₁ verbul copulativ	T ₂ AVP (NP/PS)/CPS	T ₂ AVD (CPO/PS)	Observații
1	Predicatul exprimat printr-un verb copulativ este exclusiv verbal și monolexemic (= similar predicatului adverbial sau interjecțional).	În calitatea sa de component semantico-sintactic obligatoriu, adpredicativ, AVP(= numele predicativ) se poate exprima prin orice clasă lexicogramaticală.	AVD reprezintă, în orice context, o complinire semantico-sintactică rezultată în urma unui proces de reorganizare sintactică.	În pofida semantismlui forte ori slab, orice verb purtător, în planul expresiei, al morfemelor predicativității [MP] funcționează ca predicat unic (T ₁), iar vecinătățile sale la dreapta (T ₂) ca adjuncți extrapredicativi de tip obligatoriu/ matri-cial (AVP) sau facultativ (AVD).
2	Nu se află în relație de dependență cu T ₂ , ci este doar un catalizator, factor condiționant, mediator al unei relații sintactice la distanță (Neamțu 1986,	AVP apare într-o construcție ternară, cu funcția de atribut dislocat, prepozițional sau neprepozițional, în unul dintre cazurile N, Ac, G, D, și exprimabil prin orice clasă lexicogramaticală.	AVD apare într-o construcție ternară, ocupă funcția unui atribut dislocat, dar, spre deosebire de AVP, este rezultatul reorganizării/derivării sintactice a unei propoziții cu <i>a fi</i> în structură.	Prezența lui T ₁ este obligatorie pentru apariția lui T ₂ , iar elidarea sa afectează integritatea și coerența enunțului. Deci T ₁ nu este T relațional, ci un T subordonat subiectului care asigură apariția lui T ₂ ,

² Este vorba despre gramatica din 1989, consistentă și rafinată (Neamțu 1989, 1999, 2007), volumul din 2014 și cursurile din cadrul masteratului, al Școlii Doctorale și al numeroaselor conferințe și articole promovate, susținute și publicate începând cu prima decadă a mileniului III.

	p. 57 și urm., 205) ³ . Ca formă gramaticală, verbul copulativ ocupă funcția sintactică de <i>predicat</i> , valoarea predicativă datorându-se faptului că acesta răspunde rigorii categoriei unicității.			acesta din urmă fiind un atribut dislocat, subordonat fie subiectului (AVP), fie unui CD/CI (AVD).
3	Nu impune restricții semantico-sintactice vecinătăților, el contractând o singură relație sintactică, și anume cea de subordonare față de nominalul-subiect.	AVP este un termen centripet în raport cu verbul copulativ, prin calitatea sa de component matricial.		Așa-zisele „verbe copulative”, AVP-ul și AVD-ul contractează o singură relație sintactică, anume cea de subordonare față de nominalul-subiect în cadrul unor „sintagme” condiționate.
4	<i>A fi</i> , cap de listă al oricărui inventar de verbe copulative, este, prin excelență, un verb predicativ care, aflat la un mod personal, este <i>predicat verbal</i> .	Indiferent de valorile semantice exprimate de <i>a fi</i> , substantivalul care îl însoțește este subiect în nominativ, iar nu nume predicativ.		Substantivele de pe lângă <i>a fi</i> funcționează ca AVP doar în „expresiile fixe” prin care se exprimă diverse aspecte ce privesc stări fiziologice, sufletești sau atmosferice (<i>mi-e foame, ți-i je-nă, e noapte</i>), expresii interpretabile drept <i>predicate nominale impersonale</i> (Neamțu 1986, p. 179 și urm.; 2007, p. 224–227).

³ Ideea apare, anterior, la Elena Neagoe (1969, p. 97) care îl numește *verb mijlocitor*, în timp ce în Jordan-Robu (1978, p. 452) se spune: „*copula* este elementul de verbalizare a numelui predicativ pe care îl proiectează pe axa temporală și a celorlalte categorii specifice verbului (diateză, aspect, mod)”.

Observații:

a. Chiar și dând prioritate structurii de adâncime, AVD are tot orbită nominală, nominalul funcționând centripet. Fie că este vorba despre *predicativul suplimentar* (PS), fie despre *complementul predicativ al obiectului* (CPO), funcții desprinse din rândul tradiționalului *element predicativ suplimentar* (vezi GALR, GBLR), constituie poziții sintactice care nu au nimic în comun, din punct de vedere semantico-sintactic, cu verbul copulativ ori cu *numele predicativ* (NP). Atât PS, cât și CPO reprezintă poziții sintactice facultative, apărute prin reorganizarea a două propoziții coordonate, care au același subiect, sau a unei propoziții principale care are o subordonată de diverse tipuri, în timp ce NP este un component matricial, implicat într-o structură ternară, verbul copulativ fiind doar catalizatorul, componentul care condiționează apariția sa ori, în termenii lingvistului clujean un „modificator sintactic predicativ” (Neamțu 1986, p. 25). Cum existența unei relații sintactice de dublă subordonare se exclude, PS și CPO sunt funcții care antrenează subiectul, complementul direct, complementul indirect sau complementul prepozițional.

b. Verbele copulative sunt forme gramaticale al căror rol este acela de oferi autonomie în enunțare grupului verbal pe care îl structurează, prin atașarea MP. Odată cu trecerea verbului copulativ la o formă verbală nepersonală (nonfinită), întregul grup își pierde predicativitatea și ancorajul enunțiativ.

5. Concluzii

Articolul de față reprezintă o cartare concisă a câtorva teze și antiteze, a „distincțiilor și... distincțiilor” lansate și promovate de către G. G. Neamțu în numeroasele sale studii dedicate *predicativului nominal*, nicidecum o evaluare „încheiată” ori exhaustivă.

Ceea ce putem concluziona este faptul că modelele de analiză G. G. Neamțu au promis și au reușit să se impună și să asigure o excelentă bază de studiu în reevaluarea conceptului sintactic de *predicatul nominal*, datorită capacității autorului de a interoga soluții, respectiv de a găsi răspunsuri inedite, bine argumentate, utile în practica analizei gramaticale, dovadă peremptorie fiind acceptarea, chiar dacă nu în unanimitate, a acestor teze în cele mai actuale, rafinate și pe alocuri sofisticate descrieri gramaticale ale predicativului, precum cele din GALR și GBLR.

Marea coerență internă a acestei concepții teoretice unifică modul de analiză a *predicativului* în limba română contemporană, obiectiv care se dezvăluie, astfel, a fi fost neomogen numai și numai în aparență.

Insistența gramaticianului de a argumenta caracterul de verb plin semantic al lui *a fi* în orice context, ca, de altfel, al tuturor verbelor clas(ific)ate drept „copulative”, se justifică prin divergența de opinii, prin numeroasele modele de gramatică contemporane, între care modelul gramaticii generative predomină inclusiv în descrierile din GALR și GBLR, iar, nu în ultimul rând, prin complexitatea și dificultățile, uneori și numai aparent insurmontabile, pe care le implică exprimarea predicativității în limba română, fie că este vorba de structuri gramaticale primare, fie de structuri sintactice supuse unor procese de reorganizare.

De altfel, autorul admite *ab initio* că cercetările Domniei Sale se constituie mai degrabă ca „monografie a unei idei despre predicat decât monografie a predicatului” (Neamțu 1986, p. 5).

Anexă

1. După semnificațiile aspectuale transferate NP	1.1. subclasa verbelor <i>copulative statice</i>, <i>a fi</i> și sinonimele lui: <i>a însemna</i>, <i>a veni</i> (<i>El îmi vine cumnat</i>) <i>a se ține</i> (<i>Norbert se ține prieten cu Roland</i>); 1.2. subclasa verbelor <i>copulative aspectual-dinamice</i>, reprezentată prin <i>a deveni</i> și sinonimele lui: <i>a ajunge</i>, <i>a se face</i>, <i>a ieși</i>, <i>a se prinde</i> (<i>Ei se prind prieteni</i>);
2. După semnificațiile modalizante transferate NP	2.1. subclasa verbelor <i>copulative factive</i>, care exprimă adevărul predicăției performate: (<i>a fi</i>: <i>El este inteligent/bolnav/medic</i>); 2.2. subclasa verbelor <i>copulative contrafactive</i>, locutorul asumându-și neadevărul predicăției performate: <i>a se da</i>, <i>a face (pe)</i>, <i>a se erija (în)</i>; 2.3. subclasa verbelor <i>copulative nonfactive</i>, calitatea performată putând fi adevărată sau falsă: <i>a părea</i>, <i>a trece de/ drept</i>, <i>a se ține</i>.
3. După tipul de predicăție acceptată, unele copulative acceptând mai multe/toate tipurile	1.1. <i>copulativele a fi</i>, <i>a deveni</i>, <i>a ajunge</i>, <i>a rămâne</i>; 1.2. <i>copulativul a însemna</i>, care admite o predicăție de tip ecuativ sau una de tip apreciativ-cantitativ (<i>Sportul înseamnă sănătate</i>); 1.3. <i>copulativele a se numi</i>, <i>a se chema</i>, care admit numai predicăție denominativă (<i>Ea se cheamă/se numește Doinița</i>); 1.4. <i>copulativul a ieși</i>, care admite o predicăție categorizantă (<i>El iese arhitect</i>); 1.5. <i>copulativul a se face</i>, care admite predicăția categorizantă (<i>El se face profesor/inginer/muzician</i>); 1.6. <i>copulativele a veni</i>, <i>a se ține</i>, <i>a se prinde</i>, care admit tipul de predicăție categorizantă (<i>Ion vine cumnat lui Gheorghe</i>); 1.7. <i>copulativul a arăta</i>, care acceptă predicății calificante și comparativ-calificante (<i>El arată palid/a cerșetor</i>); 1.8. <i>copulativele a se da</i>, <i>a trece</i>, când acceptă predicății calificante (<i>El se dă (drept) profesor/Ion/altcineva. El trece de fraier/drept învățat</i>); 1.9. <i>copulativele a face pe</i>, <i>a se erija în</i>, care introduc predicății categorizant-calificante și se construiesc numai substantival (<i>El face pe prostul. El se erijează în știutor/savant</i>).

ABREVIERI BIBLIOGRAFICE. SIGLE

- CL = „Cercetări de lingvistică”, Cluj, I, 1956 și urm.
- Diaconescu 1957 = Paula Diaconescu, *Rolul elementului verbal în componența predicatului nominal*, în SG, vol. II, 1957, p. 105–120.
- Dimitriu 1999 = C. Dimitriu, *Gramatica limbii române explicată*, Editura Junimea, Iași, 1979.
- Dimitriu 2002 = C. Dimitriu, *Tratat de gramatică a limbii române*, vol. I–II, Institutul European, Iași, 2002.
- Dragomirescu 2010 = Adina Dragomirescu, *Ergativitatea: tipologie, sintaxă, semantică*, Editura Universității din București, București, 2010.
- Drașoveanu 1997 = D. D. Drașoveanu, *Teze și antiteze în sintaxa limbii române*, Editura Clusium, Cluj-Napoca, 1997.
- GALR 2005, 2008 = *Gramatica limbii române*, vol. I. *Cuvântul*; vol. II. *Enunțul*, Editura Academiei Române, București, 2005 (tiraj nou, revizuit, 2008).
- GLR 1963/1966 = *Gramatica limbii române*, vol. I. *Vocabularul, Fonetica, Morfologia*; vol. II. *Sintaxa*. Ediția a doua, revăzută și adăugită, vol. I–II, Editura Academiei R.P.R., București, 1963 (tiraj nou, 1966).
- GBLR = *Gramatica de bază a limbii române*, Editura Univers Enciclopedic Gold, București, 2010.
- GR = *The Grammar of Romanian*, Oxford University Press, Oxford, 2013.
- Grădinaru 1974 = Al. Grădinaru, *Încercare de delimitare contextuală a verbelor copulative în limba română*, în PLG, VI, 1974, p. 129–143.
- Iordan 1954 = Iorgu Iordan, *Limba română contemporană. Manual pentru Instituțiile de Învățământ Superior*, Editura Ministerului Învățământului, București, 1954.
- Iordan–Robu 1978 = Iorgu Iordan, Vladimir Robu, *Limba română contemporană*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1978.
- Neagoe 1969 = Elena Neagoe, *Observații asupra definiției verbului copulativ*, în CL, XIV, 1969, nr. 1, p. 95–97.
- Neamțu 1971 = G. G. Neamțu, *Despre auxiliare. Cu privire specială la a fi*, în CL, XVI, nr. 2, p. 355–363.
- Neamțu 1972 = G. G. Neamțu, *Termeni regenți pentru determinanții (complementele) predicatului nominal*, în CL, XVII, 1972, nr. 1, p. 51–66.
- Neamțu 1978 = G. G. Neamțu, *Note pe marginea conceptului de proces*, în StUBB, Philologia, XXIII, 1978, fasc. 1, p. 42–45.
- Neamțu 1979 = G. G. Neamțu, *În problema „predicatul nominal”*, în LR, XXVIII, 1979, nr. 5, p. 487–491.
- Neamțu 1980a = G. G. Neamțu, *Despre conținutul lexical-semantic al verbului a fi*, în StUBB, XXV, 1980, fasc. 1, p. 11–16.
- Neamțu 1980b = G. G. Neamțu, *Trei probleme de morfosintaxă a expresiilor fixe cu a fi*, în StUBB, XXV, 1980, fasc. 2, p. 51–57.
- Neamțu 1986 = G. G. Neamțu, *Predicatul în limba română. O reconsiderare a predicatului nominal*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1986.
- Neamțu 1989 = G. G. Neamțu, *Elemente de analiză gramaticală*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1989.
- Neamțu 2014 = G. G. Neamțu, *Studii și articole gramaticale*, Editura Napoca Nova, Cluj-Napoca, 2014.
- Neamțu 2007 = G. G. Neamțu, *Teoria și practica analizei gramaticale. Distincții și... distincții*. Ediția a II-a, revăzută, adăugită și îmbunătățită, Editura Paralela 45, Pitești, 2007 (ediția I: Editura Excelsior, Cluj-Napoca, 1999).
- PLG = *Probleme de lingvistică generală*, vol. I–VII, Editura Academiei R.P.R./R.S.R., București, 1959, 1960, 1961, 1962, 1967, 1974, 1977.
- SG = *Studii de gramatică*, vol. I–III, București, Editura Academiei R.P.R., 1956–1961.
- StUBB = „Studia Universitatis «Babeș-Bolyai»”. Series Philologia, Cluj-Napoca, I, 1956 și urm.

Șerban 1970 = Vasile Șerban, *Sintaxa limbii române. Curs practic*. Ediția a II-a revizuită și completată, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1970.

Zugun 1983 = Petru Zugun, *Cuvîntul. Studiu grammatical*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1983.

THE „NOMINAL PREDICATIVE” IN G. G. NEAMȚU’S CONCEPTION
(Abstract)

Our article describes, the concept of nominal predicate as it appears in G. G. Neamțu’s perspective, knowing that, in the large frame of his theories, the syntax of Romanian does not dispose of any inventory of copulative verbs, because the two constituents of the so-called nominal predicate function, in every context, as two distinctive syntactic positions due to their semmantal and grammatical features specific to each terms in part (T₁ – „the copula verb” and T₂ – „the subjective predicative complement”). The author focuses especially upon the fact of proving that a fi is, semmantically, a full-verb, whatever context it occurs in. Therefore, our goal is to examine the aplicability of this model of dissociated analysis by means of a contrastive perspective compared with the present academic perspectives in GALR and GBLR.

Cuvinte-cheie: *predicat nominal, nume predicativ, verb copulativ, adjunct verbal primar, adjunct verbal derivat.*

Keywords: *nominal predicate, subjective predicative complement, objective predicative complement, copulas.*

*Grupul Școlar Industrial
Tășnad, jud. Satu Mare
i.pomian@yahoo.com*